

Організаційно-педагогічна діяльність ВНЗ з адаптації майбутніх учителів: управлінський аспект

У статті розглянуто питання педагогічного управління організаційно-педагогічною системою роботи ступеневого ВНЗ з адаптації студентів до навчання та нових умов життєдіяльності. Розкрито зміст і структуру цієї системи, проаналізовано її основні складові: учасники, система навчальної, виховної, організаційно-методичної і наукової роботи з досліджуваної проблеми.

Ключові слова: педагогічне управління, організаційно-педагогічна діяльність, система, адаптація особистості.

Постановка проблеми в загальному вигляді... Явище адаптації майбутніх учителів до навчання та нових умов життєдіяльності у ВНЗ є складним, багатогранним та інтегрованим процесом, який потребує цілеспрямованого системного педагогічного керівництва з боку суб'єктів управління: адміністрації ВНЗ, деканатів, викладачів, кураторів. Ефективне проходження адаптаційних процесів у ВНЗ можливе за умови їх успішного здійснення на усіх освітньо-кваліфікаційних рівнях: молодший спеціаліст – бакалавр – спеціаліст – магістр, які являють собою відносно завершений цикл освітньо-кваліфікаційної підготовки фахівців.

Формулювання цілей статті... Метою даної статті є розкриття проблем педагогічного управління організаційно-педагогічною системою роботи з адаптації майбутніх учителів до навчання та нових умов життєдіяльності у ВНЗ.

Аналіз досліджень і публікацій та виклад основного матеріалу... Для аналізу поставленої мети необхідно з'ясувати сутність понять „управління”, „педагогічне управління”, „адаптація особистості”. У науковій літературі подано визначення поняття “управління” та опис його основних функцій (М.Х.Мескон, Ф.Хедоурі, М.Альберт [12], В.Г.Афанасьєв [3], П.Ф.Друкер [7], О.Г.Ковальов, Д.П.Кайдалов, Ф.Генов, Ф.У.Тейлор, Р.Х.Шакуров та ін.). У широкому філософському розумінні управління – це „елементарна функція організованих систем різної природи (біологічних, соціальних, технічних), яка забезпечує збереження їх певної структури, підтримку режиму діяльності, реалізацію програми, мети діяльності” [19, 704]. В.Г.Афанасьєв вважає, що “управління є сукупністю певних дій (операцій), які здійснюються людиною, суб'єктом управління щодо об'єкта з метою його перетворення та забезпечення його руху до заданої мети” [3, 58]. Свідомий і цілеспрямований характер управлінської діяльності можна назвати її важливим атрибутом. Управління розглядають як послідовне чергування і поєднання структурних елементів: „управління – це процес планування, організації, мотивації і контролю, необхідний для того, щоб сформулювати та досягти мети організації” [12, 38]. Управління освітніми закладами висвітлювалося у працях вчених з різноманітних питань, зокрема, сучасних досліджень проблем управління соціально-педагогічними системами (С.С.Березняк, В.І.Бондар [4], Л.І.Даниленко [5], Г.В.Єльнікова [9], Л.М.Калініна, Л.М.Карамушка, О.М.Коберник, В.І.Маслов [11], О.Т.Шпак, В.С.Лазарев, В.С.Маслов, В.В.Олійник [14], В.В.Трегьяченко, Ф.І.Хміль, Є.М.Хриков [18], Г.В.Федоров та ін.); теорії і методики моделювання управлінської діяльності (В.С.Пікельна, О.Г.Хомерики); кваліметричного підходу до визначення ефективності управління навчальними закладами (О.Л.Ануфрієва, Г.А.Дмитренко [6], Г.В.Єльнікова [9]), удосконалення післядипломної педагогічної освіти (Н.М.Бібік, С.В.Крисюк, І.П.Жерносек, Т.М.Сорочан, Н.Л.Коломінський [10], Н.Г.Протасова та ін.).

Процес адаптації особистості має міждисциплінарне значення, а тому досліджувався ученими у біології (П.К.Анохін, М.О.Бернштейн, І.М.Сеченов, І.П.Павлов, Г.Сельє, З.Фрейд, Е.Майер, І.Д.Карцев, Ф.З.Меерсон), філософії (В.Г.Кремень, В.С.Лутай, Г.І.Царегородцев), соціології (Д.О.Андреева [2], Т.Г.Дичев, М.П.Лукашевич, В.В.Москаленко, М.І.Пірен, М.А.Шабанова та ін.), психології (Ю.А.Александровський [1], Б.Г.Асмолов, Г.О.Балл, Л.С.Виготський, А.В.Петровський [15], В.А.Семиченко [17], П.О.Просецький [16]), педагогіці (М.І.Дьяченко [8], І.А.Зязюн, Л.О.Кандибович [8], О.Г.Мороз [13], А.І.Новодворскіс, Н.Г.Ничкало та ін.). Теоретичний аналіз в цілому процесу адаптації особистості представлено у працях ряду учених Б.Г.Ананьєва, Д.О.Андреевої [2], В.Г.Асеева, Г.О.Балла, В.А.Семиченко [17], А.В.Петровського [15] та ін.

Ми розглядаємо *адаптацію* як активний усвідомлений процес пристосування особистості до змінних умов життєдіяльності, набуття і вироблення нею адаптивних механізмів, здатних встановлювати на певних етапах відносну рівновагу із соціумом. Метою процесу адаптації є адаптована до соціуму особистість, яка не лише реагує на зовнішні зміни, а бере активну участь у виробленні адаптивних

механізмів. Набуття особистістю певного досвіду пристосування до змінних умов соціуму слугує для неї у майбутньому підґрунтям для подолання нових перешкод.

Під педагогічним управлінням процесом адаптації майбутніх учителів у системі ступеневої освіти розуміємо сукупність цілеспрямованих дій суб'єктів педагогічного управління з метою розвитку адаптивних здібностей студента, сприяння його адаптації до навчання та нових умов життєдіяльності на I-IV ОКР, які є підґрунтям його успішного професійного становлення у ВНЗ, професійної й особистісної самореалізації. Важливою складовою реформування вищої школи є введення чотирьох освітньо-кваліфікаційних рівнів, які являють собою відносно завершений цикл освітньої та кваліфікаційної підготовки фахівця. Завданням суб'єктів педагогічного управління є забезпечення успішного проходження адаптації майбутніх учителів на усіх освітньо-кваліфікаційних рівнях: молодший спеціаліст, бакалавр, спеціаліст, магістр.

Проте питання педагогічного управління організаційно-педагогічною системою з адаптації майбутніх учителів в умовах ступеневого ВНЗ розкрито недостатньо.

Організаційно-педагогічна діяльність ВНЗ з адаптації майбутніх вчителів має структуру та змістове наповнення. У структуру організаційно-педагогічної діяльності ВНЗ нами включено такі складові: учасники процесу адаптації, система навчальної, виховної, організаційно-методичної і наукової роботи з досліджуваної проблеми.

1. Учасниками діяльності є студенти як об'єкти педагогічного управління, на яких спрямована цілісна система роботи з адаптації до навчання та умов життєдіяльності у ВНЗ та суб'єкти педагогічного управління: куратори, викладачі, працівники деканату, адміністрації ВНЗ, батьки, меценати, громадські організації. У процесі педагогічного керівництва процесом адаптації майбутніх учителів, пізнання їх особистісно-психологічних особливостей формуються суб'єкт-суб'єктні стосунки.

2. Навчальна робота ВНЗ з проблем адаптації студентів спрямована на використання змісту навчальних дисциплін усіх циклів підготовки фахівців (гуманітарного, соціально-економічного, природничо-наукового, професійного і практичного, професійно орієнтованих дисциплін за вибором студентів, предметів додаткової спеціалізації) з метою посилення гуманістичного спрямування навчального процесу. Приведено у відповідність до кредитно-модульної системи (європейський рівень) нові навчальні плани підготовки фахівців, де на вивчення дисциплін людинознавчого, народознавчого характеру відведено близько 20% навчального часу. Виконання навчальних планів підготовки фахівців наблизить не лише до європейського рівня формування освіти і вироблення професійних навичок, але й виховання гармонійно розвиненої, соціально активної толерантної людини з високими духовними якостями, здатної до особистісного і професійного саморозвитку і самовдосконалення. Позитивним є поєднання з першого курсу навчання за спеціальністю і додатковою спеціалізацією (на відміну від інших ВНЗ, де навчання з додаткової спеціалізації запроваджується на третьому курсі). Такий підхід дозволяє максимально адаптувати студента до обраної спеціалізації уже на початку навчання у ВНЗ. Запровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП) у ВНЗ з позиції адаптації студентів до навчання має в цілому позитивний характер. Поряд з виникненням певних труднощів (непідготовленість окремих викладачів до здійснення систематичного контролю за різноплановою діяльністю студентів, низький рівень відповідальності окремих студентів за результати навчання) у запровадженні КМСОНП є позитивні сторони: врахування різнопланової навчальної діяльності активізує значну частину студентів, дає можливість уникнути стресових ситуацій при складанні заліку чи іспиту (при достатній кількості балів старанний студент звільняється від семестрової атестації). Оформлення індивідуальних навчальних планів студентів та систематична робота над їх самоаналізом дає можливість студентам слідкувати за виконанням освітньо-професійної програми і структурно-логічної схеми підготовки фахівців. Ефективними формами роботи зі студентами нового набору є: читання курсу "Вступ до педагогічної спеціальності", спецкурсу "Адаптація студентів до навчання та умов життєдіяльності у ВНЗ" (I-IV ОКР), виступи провідних викладачів у групах, організація роботи предметних гуртків і факультативів, школи першокурсника, класу обдарованого студента тощо. Удосконалення не лише змісту і форм, але й методів навчання позитивно впливає на процес адаптації студентів до навчання. Ефективним є інтерактивне навчання, зокрема його метод – групова дискусія (колективне обговорення певної проблеми). Втіленню можливостей групової дискусії сприяє використання професійно-ігрових методів навчання (організаційно-ділові, сюжетно-рольові ігри), проблемних методів навчання, аналіз конкретних дидактичних, професійно-педагогічних ситуацій. У процесі адаптації виявляються не лише загальні тенденції, але й індивідуальні особливості адаптації студентів. Тому, поряд із груповою діяльністю, важливо забезпечити індивідуальний підхід до кожного студента (індивідуальні завдання, індивідуальні консультації викладачів з навчальних дисциплін, курсових, дипломних робіт, підготовки до екзаменів, олімпіад, конкурсів, державної атестації тощо). Важливе місце у процесі адаптації посідає раціоналізація навчальної діяльності (підвищення культури розумової праці) студентів, посилення їх самостійної роботи. Ефективним при цьому є проведення лекцій, бесід працівниками деканатів з питань раціональної самоорганізації у навчанні, обмін досвідом

студентів-відмінників старших курсів тощо. Важливою умовою таких занять є позитивна емоційна насиченість дидактичних відносин, формування позитивної поведінки студента, партнерської суб'єкт-суб'єктної взаємодії з викладачами. Участь студентів у Всеукраїнських, регіональних, обласних, вузівських олімпіадах з окремих навчальних дисциплін, спеціальностей (II-IV ОКР), у концертних програмах, оглядах, конкурсах мистецько-творчого характеру (факультет мистецтв) (I-IV ОКР) сприяє розвитку їх активності, самостійності, отже, розвиває адаптивні механізми. Ефективним напрямом успішної адаптації студентів до навчання є забезпечення систематичного об'єктивного контролю за знаннями студентів. Застосування різноманітних форм контролю за знаннями, що суб'єктивно переживаються студентами як менш стресогенні, дозволяє розв'язувати більший спектр проблем, сприяє кращому засвоєнню навчального матеріалу, отже, і подоланню дизадаптаційних дидактичних бар'єрів у процесі навчання. Як зазначалося раніше, на противагу традиційній системі оцінювання знань за кредитно-модульною системою навчання здійснюється контроль знань студентів у процесі різнопланової їх діяльності, що спонукає останніх до активної участі у різноманітних формах і заходах кафедрального, факультетського, вузівського, регіонального, всеукраїнського та міжнародного рівнів.

3. *Виховна робота.* Важливою складовою організаційно-педагогічної діяльності ВНЗ є система виховної роботи зі студентами з проблем адаптації. У ВНЗ, як правило, така система повинна ґрунтуватися на положеннях концепції виховної роботи зі студентами. Кінцевою метою реалізації положень концепцій є розвиток особистості майбутнього учителя на засадах демократизму, громадянськості і гуманізму, котрі творчо, активно впливають на виховний процес учнів у школі. Достатній розвиток даних засад у ВНЗ ефективно впливає на процес адаптації студентів, оскільки це сприяє встановленню суб'єкт-суб'єктних стосунків між учасниками навчально-виховного процесу. Важливо, щоб виховний процес у ВНЗ був спрямований на удосконалення самовиховання студентів, посилення самостійної роботи у їх майбутньому професійному становленні. Високий рівень самовиховання студентів у навчанні та професійній підготовці дозволяє самостійно поповнювати знання, сформувані позитивні мотиви до педагогічної діяльності, розвинути потребу навчатися упродовж всього життя. Оволодіння навиками самовиховання студентів під час навчання у ВНЗ створює можливість управляти даним процесом. Самовиховання особистості за змістом має суспільний характер і визначається соціальними установками, на що вказував В.О.Сухомлинський.

Проте самовиховання необхідно досліджувати у поєднанні з організацією системи виховної роботи зі студентами в цілому. Науково-педагогічним працівникам, як суб'єктам педагогічного управління, необхідно організовувати виховання і самовиховання студентів в їхньому тісному взаємозв'язку як цілісного процесу. Керування процесом самовиховання студентів потребує систематичного педагогічного впливу. Завдання і зміст самовиховання перебудовуються в міру розвитку особистості, особливо на I ОКР, коли ще недостатньо сформовані засоби і навички самовиховання. Пізніше цей процес набуває більш самостійного характеру. Важливо, щоб кожний студент усвідомлював значимість самовиховання для раціональної організації навчання, побуту і дозвілля. На II-IV ОКР педагогічне керівництво самовихованням стає менш помітним, а тому основне місце посідає непрямий вплив і тактовні індивідуальні поради з боку викладачів. У процесі педагогічного керівництва необхідно спонукати ініціативу студента на формування його самостійності, творчої активності, здатності до постійного регулювання й удосконалювання своєї поведінки. Організація роботи із самовиховання студентів в умовах ВНЗ є одним з важливих видів колективної діяльності і пронизує всі сторони навчально-виховного процесу. Важливе місце в організації навчально-пізнавальної діяльності студентів, їх успішній адаптації посідають *органи студентського самоврядування та студентський профком*. Ці колегіальні студентські органи створюють умови для формування організаторських навичок майбутніх педагогів-вихователів (суспільно-педагогічна робота з дітьми і підлітками в школах та інших дитячих установах, участь у волонтерському русі, благодійні акції для дітей, позбавлених батьківського піклування та опіки тощо). Ця робота сприяє формуванню певного досвіду у процесі розвитку особистості вчителя-вихователя. Роль *психологічної служби* ВНЗ (регіональної лабораторії соціально-педагогічних проблем адаптації студентів в академії) важлива у плані ефективної психологічної адаптації студентів до навчання та умов життєдіяльності. Це обумовлено тим, що ефективне педагогічне управління та своєчасна діагностика дизадаптаційних процесів на рівні особистості й академічних груп дає можливість оперативно усунути проблеми і недоліки. Підвищення результативності педагогічного управління адаптацією значною мірою залежить від єдності цілей, психологічного клімату в академічних групах, зростання активності, самостійності студентів у процесі навчання і професійної підготовки з одного боку та відповідальності адміністрації, науково-педагогічних працівників ВНЗ за результати ефективної спільної діяльності на адміністративному, організаційно-методичному, навчально-науковому рівнях – з іншого. Важливими в плані адаптації студентів до навчання та умов життєдіяльності є *виховні заходи*, які організовуються у ВНЗ. Традиційно організовуються зустрічі з відомими педагогами ВНЗ (міста, області, регіону, країни), проводяться посвята у студенти, заходи, спрямовані на формування навичок і звичок ведення здорового способу життя, огляди-конкурси на кращий дизайн навчальних аудиторій,

кімнат, секцій гуртожитку тощо. Для забезпечення ефективності проведення даних заходів необхідно заздалегідь чітко визначити організаційно-методичні сторони: цілі, план, учасники, очікувані результати тощо.

4. *Організаційно-методична робота* є важливою складовою організаційно-педагогічної діяльності ВНЗ з проблем адаптації студентів. Дана робота повинна спрямовуватися організаційно-методичне забезпечення процесу адаптації студентів на I-IV ОКР: а) організація спецкурсу для студентів; б) проведення семінару для кураторів і викладачів; в) колективне, групове та індивідуальне консультування студентів, кураторів, викладачів і батьків з різноманітних проблем адаптації студентів; г) розробка і проведення оглядових лекцій для батьків з окремих проблем адаптації студентів до навчання та нових умов життєдіяльності у ВНЗ на I-IV ОКР; д) написання навчальних (робочих) програм і планів для кураторів та викладачів з проблем адаптації студентів у ВНЗ; е) підготовка підручників, навчальних посібників, методичних рекомендацій з даної проблематики;

5. *Наукова робота* ВНЗ з проблем адаптації студентів спрямована на формування творчих навиків, зміцнення і розвиток професійного інтересу, значне розширення сфери їх спілкування, що допомагає краще освоїти специфіку ВНЗ та впевненіше почувати себе у студентському колективі. Це має велике значення для індивідуально-особистісної, професійної та соціальної адаптації студентів. Саме цілеспрямована, систематична наукова діяльність студентів забезпечує достатній рівень сформованості їх *наукового світогляду*, який служить показником ціннісної орієнтації студента і визначає його спрямованість в цілому, впливає на його характер і самооцінку. На формування наукового світогляду студентів позитивно впливають різноманітні *заходи наукового плану*: а) членство у студентському науковому товаристві; б) участь у Всеукраїнському та вузівському конкурсі студентських наукових робіт; в) участь у молодіжних студентських конкурсах, науково-практичних конференціях (симпозіумах, семінарах) вузівського, обласного, регіонального та всеукраїнського рівнів; г) написання статей до часопису наукових праць студентів і доповідей на конференції, симпозіуми тощо; д) організація міні досліджень у творчих наукових школах, групах провідних професорів і доцентів ВНЗ; е) написання курсових, дипломних (магістерських) робіт тощо. Активна дослідницька робота студентів розкриває суттєві можливості у плані їх самовиховання. Підбір науковими керівниками тематики курсових, дипломних робіт, наукових гуртків повинен здійснюватися таким чином, щоб студент, працюючи над темою, удосконалював свої знання за фахом, ближче ознайомлювався зі спеціальністю, що в кінцевому результаті стимулюватиме його самовиховання.

Висновки:

1. Організаційно-педагогічна діяльність ВНЗ з адаптації майбутніх вчителів потребує цілеспрямованого педагогічного керування з боку суб'єктів управління.

2. Ефективність такої діяльності забезпечується дотриманням її структури (основні складові: учасники процесу адаптації, навчальна, виховна, організаційно-методична і наукова робота з досліджуваної проблеми) та відповідного її змістового наповнення (урізноманітнення планування і контролю за навчальною діяльністю; створення умов для самовиховання та розвитку наукового світогляду студентів організація їх побуту, відпочинку і дозвілля тощо). Це значно активізує включення студентів у навчальний процес, сприяє розвитку професійно значимих якостей майбутніх педагогів в процесі професійної підготовки.

3. Активна позиція суб'єктів (викладачі, куратори, деканат, адміністрація ВНЗ) і об'єктів педагогічного управління (студенти) позитивно впливає на адаптаційні процеси студентів I-IV ОКР до умов навчання та життєдіяльності у ВНЗ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Александровский Ю. А. Пограничные психические расстройства / Юрий Анатольевич Александровский. – М. : Медицина, 1993. – 237 с.
2. Андреева Д. А. О понятии адаптации. Исследование адаптации студентов к условиям учебы в вузе / Д. А. Андреева // Человек и общество. Проблемы интеллектуального и культурного развития студенчества. – Л. : ЛГУ, 1973. – Вып. 13. – С. 62-69.
3. Афанасьев В. Г. Человек в управлении обществом / Виктор Григорьевич Афанасьев. – М. : Политиздат, 1977. – 382 с.
4. Бондар В. І. Теорія і технологія управління процесом навчання в школі / Володимир Іванович Бондар. – К. : Школяр, 2000. – 191 с.
5. Даниленко Л. І. Теоретико-методичні засади управління інноваційною діяльністю в загальноосвітніх навчальних закладах : дис. ... доктора пед. наук : 13.00.01 / Даниленко Лідія Іванівна. – К., 2005. – 478 с.
6. Дмитренко Г. А. Стратегічний менеджмент: цільове управління освітою на основі кваліметричного підходу : навч. посіб. / Геннадій Анатолійович Дмитренко. – К. : ІЗМН, 1996. – 140 с.
7. Друкер П. Ф. Практика менеджмента / Питер Ф. Друкер. – М. : Вільямс, 2001. – 398 с.
8. Дьяченко М. И., Кандыбович Л. А. Психология высшей школы : учеб. пособ. / Михаил Иванович Дьяченко, Лев Александрович Кандыбович. – [3-е изд., перераб. и доп.]. – Минск : Университетское, 1993. – 368 с.

9. Єльнікова Г.В. Наукові основи розвитку управління загальною середньою освітою в регіоні : монографія / Галина Василівна Єльнікова. – К.: ДАККО, 1999. – 303 с.
10. Коломінський Н. Л. Психологія менеджменту в освіті (соціально-психологічний аспект) : монографія / Наум Львович Коломінський. – К. : МАУП, 2000. – 286 с.
11. Маслов В. И. Теория и методика организации непрерывного повышения квалификации руководителей школ : учеб. пособ. / Валентин Иванович Маслов. – К. : МНО УССР, 1990. – 258 с.
12. Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента. Персонал / Майкл Мескон, Майкл Альберт, Франклин Хедоури ; [пер. с англ.]. – М. : Дело, 1992. – 702 с.
13. Мороз А. Г. Профессиональная адаптация выпускника педагогического вуза : автореф. дис. на соискание науч. степени д-ра наук : 13.00.01 / Мороз Алексей Григорьевич. – К., 1983. – 50 с.
14. Олійник В. В. Теоретико-методологічні засади управління підвищенням кваліфікації педагогічних працівників профтехосвіти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра пед. наук : спец. 13.00.01 „Загальна педагогіка та історія педагогіки” / Олійник Віктор Васильович. – К., 2004. – 46 с.
15. Петровский А. В., Петровский В. А. Индивид и его потребность быть личностью / А. В. Петровский, В. А. Петровский // Вопросы философии. – 1982. – № 3. – С. 44-54.
16. Просецкий П. А. Социальное взаимодействие в системе „преподаватель – студент” в период адаптации первокурсников к условиям высшей школы / П. А. Просецкий // Формирование личности учителя в системе учебно-воспитательного процесса в педагогическом институте. – М.: МГПИ, 1980. – С. 83-84.
17. Семиченко В. А. Психічні стани / Валентина Анатоліївна Семиченко. – К. : „Магістр-S”, 1998. – 208 с. Рос. мовою.
18. Хриков Є. М. Управління навчальним закладом : навч. посіб. / Євген Миколайович Хриков. – К. : Знання, 2006. – 365 с. – Бібліогр.: в кінці розд.
19. Философский энциклопедический словарь. – М. : Сов. энциклопедия, 1983. – 840 с.

Анотація

А.М.Галус

Организационно-педагогическая деятельность вуза по адаптации будущих учителей: управленческий аспект

В статье рассмотрены вопросы педагогического управления организационно-педагогической системой работы многоуровневого вуза по адаптации студентов к учебе и новым условиям жизнедеятельности. Раскрыто содержание и структуру этой системы, проанализировано ее основные составляющие: участники, система учебной, воспитательной, организационно-методической и научной работы по исследуемой проблеме.

Ключевые слова: педагогическое управление, организационно-педагогическая деятельность, система, адаптация личности.

Summary

О.М.Halus

Organizational-pedagogical activity of higher educational institution as for the future teachers' adaptation: managerial aspect

The questions of pedagogical management of organizational-pedagogical system of work of the multilevel high school as for the adaptation of students to study and to the new conditions of ability to live are examined in the article. The context and structure of this system are revealed, its basic components: participants, the system of upbringing, educational, organizational-methodical and scientific work on the problem studied, are analysed.

Keywords: pedagogical management, organizational-pedagogical activity, system, adaptation of the personality.

Дата надходження статті

„03” жовтня 2008 р.

УДК 371.134+37.041

О.В.ГАНДАБУРА,
аспірант
(м.Хмельницький)

Теоретичний аналіз поняття професійного саморозвитку майбутніх учителів

В статті розкривається суть поняття професійного саморозвитку як психолого- педагогічного поняття, здійснено теоретичний аналіз проблеми визначення поняття професійного саморозвитку майбутніх учителів; виявлено показники та етапи процесу професійного саморозвитку майбутніх учителів, умови його успішної організації та завдання, які стоять перед вищим навчальним педагогічним закладом для реалізації професійного саморозвитку майбутнього вчителя.

Ключові слова: особистісний саморозвиток, професійний саморозвиток.

Постановка проблеми в загальному вигляді... Соціокультурні зміни, які відбулися у світі з початку ХХІ століття, призвели до невідповідності між розвитком освіти і загальним рівнем соціального, культурного середовища життєдіяльності особистості. Динамізм розвитку сучасної науки, оновлення